

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délelőtt, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok tere Manojlovica-ház
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 42.

Nyitlatter sorozatát 40 fillér.

Helyi érdekek.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tisztelt szerkesztő úr!

A vidéki hírlapok ilyentájt hivatást vélnék azzal betölteni, hogy elmondják az országos politikáról, a parlamenti pártokról való nézetüket; azt hiszem azonban, hogy ennek az irkálásnak nincs semmi jelentősége. Nálunk ugyan még közvélemény nincsen, legkivált nincs a vidéken és a dolog úgy áll, hogy minálunk Magyarországon napról napra ismétlődik az a csoda, hogy a fiú előbb születik az apjánál.

Odakint a művelt nyugaton a közvélemény diktál a hírlapoknak, a melyek a közvéleménynek szócsói; minálunk a hírlapok teremtik a közvéleményt. Az ország azonban annyira hozzá van szokva, hogy mindent a fővárosból kapjon: a divat képeket, a zongorákat és a politikai meggyőződéseket, hogy a vidéki hírlapoknak az országos kérdésben való állásfoglalása alig igen jelentőséges, mert egy olyan nagy vidéki városunk sincs a mely politika tekintetben vezetésre lenne hivatva. Ez egyébiránt helyessen van így és az Erdélylyel való unió óta nincs is rációja, hogy vidéki város az ország politikai kérdésekben vezessen.

A vidéki hírlapoknak ezzel a ténynyel szemközt adva van a maga hivatása. Parciális érdekeket kell képviselniök, helyi kívánalmak szószólói kell, hogy legyenek; nekem legalább még soha se jutott eszembe megvárni a helyi lapok vasárnapi számát, hogy belőlük

megtudjam: mi az én véleményem Széll Kálmánékról, Kossuth Ferenczékről?

Szabadkának, mely politikailag ugyanis teljesen éretlen hely, minden erejével azon kellene lennie, hogy ipari, kereskedelmi tekintetben ragadja magához a vidéken a vezetést.

Nem szívesen keverek személyi momentumokat az eszmecsereimbe és megvallom, hogy én azokat a képviselőket, a kiket Szabadka város küldött a most lement ciklusban az országgyűlésbe, nem is ismerem; engem tehát semmiféle személyi motívum nem befolyásol.

Karakterisztikus az, hogy míg a vidéki városok közül azok, a melyek az intelligenciájukkal számot tesznek, jó formán kivétel nélkül olyan emberekkel képviseltetik magukat az országgyűlésen, a kik az országban is számot tesznek: Szabadka város — szívesen megengedem, hogy igen derék és egyébiránt teljesen kifogástalan urakat szokott oda fölkiüldeni, a kik azonban bizonyára maguk sem vindikálják maguknak azt, hogy az országban számot tegyenek.

Szóval Szabadka egyébnemű tekintetben vegye hát a kezébe a vidéken való vezetést. Mondanom sem kell, hogy mind ipari, mind kereskedelmi tekintetben nagyon, nagyon szegények vagyunk. A kereskedőink között aránylag nagyon kevés a képzett ember.

Élhetlenség a várostól, hogy nem gondoskodott kereskedelmi középisko-

láról. Én nem tudom, hogy a polgári iskolába hány diák jár, de bizonyos vagyok benne, hogy ha kereskedelmi iskola lenne Szabadkán, annak helyből és a vidékről több diákja lenne, mint a polgárinak; azt pedig felesleges magyarázatni, hogy a kereskedő világnak intelligenciájára annak az iskolának óriási hatása lenne.

Az iparosainkról sem tudok sok hízelgőt. Nem is beszélek Szegednek burtor és kender iparáról: van ott virágzó porcellán festészet, paprika, szalámi, híres fehérnemű ipar, a mely az egész alföldön keresett és a kisebb jelentőségű iparokról szólva, nevezetes gyékény és nagyobb szerű papucsipar. Szabadkán egy vagy két olyan ipartelep van csak, amely szóra érdemes és az élhetlenségünket napnál fényesebben dokumentálja az a magában véve nem nagy jelentőségűnek látszó eset, a mit a minap halottam.

Azt az asztalost és faragót, akiről szó van, ép oly kevéssé ismerem, mint az országgyűlési képviselőket s amint-hogy ezek ellen sem lehet ennél fogva semmi animozitás bennem, az iránt az ismeretlen iparos iránt sem lehet bennem kedvezés vágya, hogy kiirjam az ujságba: neki reklámot írni. Anynyit tudok mindössze felőle, hogy Ujhelyinek hívják és alighanem az Odor-utczában lakik; de ezt nem tudom bizonyosan.

Egypár olyan képfaragó és asztalos munkáját látták a hozzáértők, hogy nem győzik eléggé magasztalni. Lon-

P. és C. Habig
cs. és kir. udvari kalapgyárosok és udv. szállítók

legújabb őszi és téli kalapok, henger kalap (Zylinder) készítményei, melyeket általánosan a legfinomabb minőségeknek ismernek, már megérkeztek és kizárólag

Roth Armin kalap-, czipő és őrüdivat üzletében nagyválasztékban kapható.

donban képezte ki magát és amint valamelyik szegedi butorgyároszég ki-nesztele, hogy mi lakozik benne: fényes ajánlatokkal kereste meg s ez a talentumos iparos, aki itt Szabadkán meg nem tudja a kenyerét keresni, elkészülőben van innen: holott ha a képességének itt tere volna, a mi pangó butoriparunk föllendítésére nagyon közremunkálna és számos munkás kéznek adhatna dolgot.

Nem tudunk kilábalni az egyoldalú mezőgazdaság látóköréből; a politikai téren is az utolsó sorokban ülünk, kulturális, ipari, kereskedelmi tekintetben pedig szintén nagyon messze mögötte maradtunk nálunknál sokkal kevésbé népes városoknak.

Még Baja is túl tesz rajtunk. És ezt papírra vetve egy általán nem arra goodoltam, hogy Baját az országgyűlésen egy miniszter képviseli.

Tisztelt hive
T. B.

A szennyes könyv. Ellenzéki kortes nóta.

Egy nappal az országgyűlés ünnepélyes elparentalása előtt Szabadkán vásár van. Országos vásár. Vasárnap is, vásár is: sok-sok választó jön be a tanyákról a városba, de meg a városi nép is ünnepel ilyenkor, ez a legjobb alkalom arra, hogy az ellenzéki kortesnóta napvilágot lásson.

Vásári munka, — régi tapasztalat — legtöbbször komisz munka.

Nos ilyen vásári munka, ilyen komisz munka az a férczelmény, amelyből a fővárosban már tegnapelőtt szétszítottak néhány százat és amely holnap vasárnap piacra kerül nálunk s vagy két ezer példányban.

Ki írta?

Az a szerencsétlen szédelő, hitehagyott szegény alak, aki im meglelte azt a levegőt amelyben élni tud. A piszok, a gyalázat, a rágalmazások bűzhödtek levegőjével táplálkozva szennyes könyvével megakarja mértelyezni Szabadka város becsületes polgárainak lelkét.

Ez az alak?

Nem, hanem az ellenzék, az az ellenzék mely Kossuth dicsőséges nevét írta zászlájára és ennek a zászlónak kibontását ezzel a szennyirattal vezeti be.

Csúf preludium, csúf eszköz.

Mi kik nem vagyunk a Kossuthpárton: tiszteletben tartjuk azt a zász-

lót és megundorodunk attól a kortesnótától, mely hat iv tiszta papírt mocskolt be.

Nem védekezhetik az ellenzék azzal, hogy nekik semmi közük ehhez a szennyes könyvhöz, az ő tudtukkal az ő beleegyezésükkel készült, ők adtak hozzá pénzt, ők szolgáltatták az anyagot és ők fizették meg azt a vándor szédelőgót busásan.

Ez az alak csak a nevét adta hozzá, mert a legnagyobb megtiszteltetésnek veszi ez azt, ha az ellenzék adta pénzen és néhány gyűlöletet okádó ellenzéki által összeszedett rágalmak terjesztője ő lehet.

Nem bántjuk mi ezt az alakot. Hisz ez csak szánalmat érdemel. Csak szánakozhatunk olyan szerencsétlen alakon, aki büszkén veri a mellét mert, egy szemétdomb tetején állhat, amely szemétdombot gyűlölség, bosszú, uralomra vágyás irigység hordott össze. Százszor megismételt rágalmakat annyiszor megutált piszkolódásukat kaparták ki ádáz dühükben a bosszúra vágyók és hazugságot, hazugságra halmozva, képtelen vádakot koholva mindent, mi ocsmány, mi aljas kigondolva; egy szerencsétlen öngyilkos hagyatékának mondják és a valószínűség látszatát adva neki: az egész országba szétküldik odadobják városunk becsületesen gondolköző polgárainak, hogy amazok megdöbbenjenek annyi bűnhallatára, ezek meg elforduljanak a bűnösöktől.

Ám az egész ország megdöbbenve olvassa a szennyes könyv ocsmányságait, a mi polgárságunk pedig utálatlalt fordul el attól a párttól, amely megendhetőnek sőt szükségesnek tartja, hogy ha másként nem lehet megbuktatni a polgármestert, meg kell buktatni ezzel a szennyes könyvvel.

Nincs joga Kossuth Lajos zászlóját lobogtatni azoknak, ki eszeveszetti rágalmazásokkal, piszkolódásokkal, szennyes pamflettekkel viszi küzdelembe jelöltüket mert:

„pártunk nem személyek pártja, hanem elveké“ mondja Kossuth Ferenc és mikor felhívja a választó polgárokat, hogy az ő zászlója alá sora közzék így szól: „Dicsőséges zászló ez, melyet századok óta hordoznak becsülettel a nemzet leghűbb fiai; büszke lehet, a ki alatta jár, mert elmondhatja magáról, hogy igaz magyar ember!“

A Kossuth párt sohase piszkolódott, de meg se tűrt kebelében senkit, ki nek kenyeret a rágalmazás, a hazug vádaskodás, a személyek elleni ádáz harc, izgatás, gyűlölet szítás embe-
rek, elvek osztályok és vallás ellen.

Meg vagyunk győződve, hogy sokan kik a Kossuth párt jelöltjeért állnak harcba megdöbbenve olvassák holnap azt a szennyes iratot, amely bevezető soraiban ilyen rettenetes hangon ír: „Mamusich Lázár polgármestersége átokkal, vérrel, gyalázzal, ezer jogtalansággal, vakmerő büntényekkel, vérlázító bűnpalástolással, ártatlan emberek rettenetes üldözésével, közvagyon gyalázatos pusztításával, a köztisztviselők undok megvesztegetésével van megörökítve.“

Ilyen gyalázatos hangon még nem irtak hazánkban, ilyen ocsmány rágalmazásokkal még nem operáltak, nálunk, de sehol, ezt a hangot nem ismerheti el jogosnak az ellenzék józanabb része sem, mert a saját lobogójuk is beszenveződik attól a piszkótól, ami abban a százoldalas pamfletben össze van halmozva.

Kérdjük tehát a szabadkai igazi Kossuth párttól nem tartják-e szükségesnek megmenteni „a dicsőséges zászlót, melyet századok óta hordoznak becsülettel a nemzet leghűbb fiai.“ Nem kell-e kiragadni abból a szemétdombból, amit köré halmoztak a *nem Kossuth pártiak*, a polgármester ádáz ellenségei, kik néppártiak, klerikálisok, Bánffisták pánszlávok, agrariusok, antiszemiták, csak nem szabadelvűek és nem hivei a független Magyarországnak!

Néhány becsületes magyar polgárült a napokban egy asztal mellett olyanok kik az igazi függetlenségi eszmének lelkes hivei. Csendesesen beszélgettek, majd meg szótlanul és szomorúsággal hallgatták a magyar-banda bánatosan zúgó nótáját: Kossuth Lajos azt izente: Elfogyott a regimentje...

Bizony elfogyott. Mert kik nálunk most Kossuth izenetére a zászló alá vonultak, csak ártnak a regimentnek, ártnak a zászlónak is, mert azt írják rá: gyűlölség jöjjön el a te országod!

Vásárcsarnokot Szabadkának.

Az ember élete bizonyos viszonyok között folyik le, melyeket részint a természet, részint az ember maga terem. E viszonyok vagy kedvező, vagy ártalmas befolyást gyakorolnak egészségi állapotára. Mindenki törekszik, hogy az életét vagy egészségét tenyegető veszedelmet elhárítsa és egészségét fejlessze. Csakhogy az ártalmak elhárítására és az egészség gyarapítására az egyes ember a maga korlátolt tehetségével ritkán képes. Nem képes különösen, ha mások cselekedetei vagy pedig természeti befolyások okozzák az ártalmat. Ezek nem csupán az ő egészségének, hanem számos embernek, egész községnek egészségével állanak vonatkozásban. Ilyen viszonyok között már számos embernek, sőt a községnek közreműködésére van szükség, hogy az ártalom elháríthatassék.

Néhány szóval általánosságban vázoltuk ama veszélyeket, melyekkel a létfentartás érdeke hadi lábbon áll s most már ugyanolyan rövidséggel utalni akarunk ama különös veszélyre, melynek praevintióját jelen soraink célozzák.

A nagy városok folytonos és rohamos fejlődésével és a népesség szaporításával mind nagyobb jelentőséget nyer a városi élmezőny kérdése. Nem annyira a vagyonos osztályra vonatkozik ez, mely anyagi eszközei segítségével megszerezheti úgy a saját igényeinek, mint az egészségügy követelményeinek megfelelő életet, hanem a szegényebb, sőt a középosztályra, melyet nehezebb megélhetési viszonyai korlátoznak a megfelelő élelmi cikk megválasztásában.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XIV. t. cikknek az ártalmas elemek, cikkek elárúsítását tiltó rendelkezései megfelelőek a 70-es évek igényeinek anélkül azonban, hogy ma elejét vehetnék az azok elárúsításából származó veszélyeknek; mert míg a szóban forgó törvény létesítése idejében legfeljebb arról kellett tartani, hogy egyes lelkiismeretlen árusítók a törvény szavai szerint: „ártalmas gyümölcsöt, gombát árusítanak” addig míg a fogyasztó közönség halványozott veszélyekkel áll szemben. Nevezetesen a népesség szaporodásának kapcsolatos megélhetési nehézség üzleti szellemet fejleszt a legutolsó piaci kofában, aki akként gondolkozik, hogy miért árusítson ő ártalmas gyümölcsöt, gombát, mikor szélesbbedő hitele mondjuk azt is, hogy a hatóságok közönyössége alkalmat ad üzletkörünek kiterjesztésére, helyesebben ártalmas csukor, keményítő, rizskása, kömény-mag, mazsolaszőlő, datolya, füge, lencse, borsó stb. elárúsítására. Amde fogyasztó közönség tiltakozik ezen hatóságilag történt ekként hatósági indolentiával sanctionált kofamerénylet ellen s ha éppen az élelmi cikkek árusításának kérdése teremtett egy oly intézményt, mely a nagyvárosi igényeknek megfelelő; teremtsen meg ezt minden nagy város.

Szabadka az ország harmadik városa, létezésén ő is egy olyan vásárcsarnokot, mely egyaránt szolgálja úgy a vevőt mint az eladó érdekeit, mert az okok, melyek az élelmi cikkek kereskedésnek a nyílt utcákról és terekről fedett helyiségekbe úgynevezett vásárcsarnokba való ílyetén áthelyezésére vezettek, nálunk is fentorognak. Vevőnek, eladónak az idő viszontagságai ellen oltalmat nyújtani az eladásra szánt cikkeket nap, por, hideg stb. ellen védeni, az utcák és tereket a piaci élet épenséggel nem épületes látványosságától s a vásári hulladékok tisztátalanságától megszabadítani, a várost jobb és olcsó élelmi szerrel ellátni s ami a dörgő az élelmi, különösen a kényesebb természetű fűszer-cikkek folyton terjedő hamisításának a centralisatio folytán lehetséges intenzív ellenőrzésével elejét venni.

Felszólalásunk a közérdekében történik s orvoslást is ennek egyik megtestesítőjétől, a várostól várunk.

Választási mozgalmak.

Az újverbácsi választó körületben folyó hó 5-én délután tartotta az újverbácsi választó körület képviselőjelölti értekezletét Mezei Zsigmond kir. közjegyző, körületi szabadelvű pártelnök lakásán, Bács-Kulán. — A jelölt értekezleten az egész választókerület összes köz-

ségeinek irányadó tényezői jelen voltak, mintegy százhuszan. — Mindenekelőtt felolvastattott Kozma László jelenlegi képviselőnek a pártelnökhöz intézett magas szárnyalású levele, melyben határozottan kijelenti, hogy a mandátumra többé nem reflektál. Az értekezlet e fölött mély sajnálkozásának adott kifejezést.

Heves hangon jutott kifejezésre azon nem idomos eljárás feletti megbotránkozás, hogy a bács-topolyai szabadelvűek egy része — anélkül, hogy a körületi pártelnökségnek erről tudomása lett volna — a maguk érdekcsoportja részére dr. Hadzsy személyében jelöltet állított, sőt kortes utra is indult Kis-Hegyes, Szeghegy és Bács-Feketehegy községekbe.

Ezután az értekezlet óriási lelkesedés mellett egyhangulag főispánunkat — aki a körületben közszereletnek és bizalomnak örvend — dr. báró Vojnics Istvánt küldte ki jelöltül és elvégezte, hogy nevezettel 100 tagú küldöttség élén kéri fel a jelöltség elfogadására. Ha Vojnics báró a jelöltséget elfogadja — amit a körület választó polgárai örömmel reménylenek — úgy megválasztatása bárkivel szemben is, kétségen felül áll. Miután a főispán ez idő szerint Budapesten tartózkodik a küldöttség e hét valamelyik napján fog a főispánnal tisztelegni.

Mint értesülünk, báró Vojnics István illetékes helyen már kijelentette, hogy a verbácsi jelöltséget elfogadja a főispáni felmentés után.

Az ó-kanizsai körületben — mint illetékes helyről értesülünk — Bezeredy István fel fog lépni és legközelebb lemegy a körületbe. A „Magyarország” megzafolta ugyan, de mi mindazonáltal fenntartjuk, hogy Lovász Márton Zentán jelölt, Ó-Kanizsán Király Sándor ókanizsai ügyvéd, az Ugron párt elnöke lép Lovász helyébe. Putaj Sándor Kossuth-párti érdekében is erősen szervezkedik.

Vézi József nyilatkozata a Szilágyi (Schwarcz) Gyula ügyben.

Vézi József orsz. képviselő, a Budapesti Ujságírók Egyesületének elnöke és a Budapesti Napló főszerkesztője, Szilágyi Schwarcz Gyula ügyében ma a következő levelet intézte hozzánk telefonon:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Ma jött szemem elé az „Igaz Szó”-nak az a példánya, a mely nem tudom mi joggal és mi czimeu engem is belekevert a szabadkai pártusába, ha már ezt magát is méltán nem kifogásolhatom, annál súlyosabban kell nyilatkoznom arról, hogy az „Igaz Szó” szerkesztője Szilágyi Gyula ur részben hézagosan, részben helytelenül mondja el nálam tett látogatásának történetét. Ezzel szemben én csak az igaz tényállást a következőképen adom elő.

Szilágyi Gyula ur, a kit azelőtt soha nem láttam, körülbelül tíz nappal ezelőtt betoppan hozzám kezében nagy paksamétával, mint a melylyel bizonyítani kívánván korrektségét és ártatlanságát, élelmi tett két bírósági határozatot.

Betekintettem az iratokba, egyikük valamely husz forintos kaucziósikkasz-

tásról szól, erre nézve tisztázottnak láttam őt, mert a bíróság jogerősen felmentette, a második ügy ha jól emlékszem a Fehér Kereszt Egyesületnél történt sikkasztásra vonatkozott. Itt élelmi tette a törvényszék megszüntető határozatát, de én bele pillantván, figyelmeztettem arra, hogy a beszűntetés őt nem rehabilitálja, mert a beszűntetés jogczime a magánvád hiánya volt. Ezzel szembe Szilágyi ur arra hivatkozott, hogy birtokában van a Fehér Kereszt ügyészének egy levele, a mely ezt a végzést kiegészíti, a mennyiben konstatálja, hogy a nevezett egyesületnél Szilágyi ur semmiféle inkorrektiséget el nem követett.

Erre nézve én szóról-szóra ezt jegyeztem meg:

Ha és amennyiben ez a levél megvan, annyiban ez az ügy tisztázottnak tekinthető, de én azt a levelet nem láttam, nyilatkozatom tehát csakis feltételes lehet és hozzá tettem, hogy mindenesetre jobban tette volna Szilágyi ur, ha tisztázná akarván magát, azt a felmentő okiratot is magával hozta volna. Egyben kérdést intéztem Szilágyi urhoz, igaz-e az, amit felőle hallottam, hogy tudniillik Bácsmegyében a Budapesti Napló fõmunkatársaként szerepel, holott én őt soha életemben e napig nem láttam, e szerkesztőség kötelekéhez ő soha nem tartozott, Szilágyi ur ezt a róla állított tény határozottan tagadta és valamely szabadkai lapot mutatott, amelyben ő csakugyan nem mint a Budapesti Napló munkatársa, hanem mint a Magyar Hetilap szerkesztője szerepel. Így is hozzátettem, hogy ha és amennyiben ön csakugyan nem szerepelt lapom munkatársa- vagy pláne fõmunkatársaként, akkor ez a dolog is rendben van. Egyébként pedig a következőket jelentettem ki beszélgetésünk végezetül.

A „Budapesti Ujságírói Egyesület” a melyhez fordult, nem hozhat ítéletet Szilágyi Gyula erkölcsi minváltáról, mert ilyesmire az egyesületnek kompetenciája nincsen, mert Szilágyi ur amugy is sajtópert indított több lap ellen, ott az esküdtek előtt bizonyítsa be, hogy csakugyan ártatlanul vádolták, ha majd az esküdtek verdiktje igazat ad neki, az Ujságírói Egyesület csakis akkor szólhat hozzá ügyéhez. Az én véleményem az, hogy beadványára az egyesület érdemleges elintéztést mindaddig nem nyújthat.

Az Ujságírói Egyesület közbelépésére csakis akkor tarthat számot, ha ki tudná mutatni, hogy csakugyan hivatásos hirlapíró és megessen rajta az ujságírói működés következtében való

rendőri kiutasítás, ebben az esetben forduljon az egyesülethez, a mely ha öt csakugyan hivatásos újságírónak ismeri el, megteszi a sajtó szabadság iránt való kötelességét.

Tisztelettel

Vérsi József.

Különfélék.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Szabadka város törvényhatósági bizottsága folyó hó 10-én Schmausz Endre főispán elnöklele alatt rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Pécs szab. kir. város megkeresése a Baranya vármegye területén lefolyó hadgyakorlatok alkalmával Ő Felsége a király előtt hódoló küldöttség kiküldése iránt. 2. A bíráló választmány jelentése az 1902. évre érvényes, legelőbb adó fizetők névjegyzékének megállapításáról. 3. A polgármester jelentése a folyó év végével kilépő választott thatósági bizottsági tagok helyeinek betöltése, illetve az újabb választások határidejének megállapítása tárgyában. 4. A kalocsai érseki hatóság leirata egy új hitoktatási állás szervezése tárgyában. 5. Tanács javaslata a honvéd lovassági laktanya építési költségeinek ideiglenes fedezése tárgyában.

— **Személyi hírek.** Ifj. Vojnick Sándor, Piukovich József és Vermes Béla országgyűlési képviselők ma d. u. a gyorsvonattal Budapestről Szabadkára érkeztek. Zákó Milán verseczi főispán Szabadkán át Ujvidékre utazott.

— **Személyi hír.** Dr. Horváth Géza, az országos muzeum természetrajzi szertárának igazgatója városunkba érkezett és mint a miniszterium kiküldötté megtekinti a közkönyvtár és muzeum egyletünknek természetrajzi gyűjteményét.

— **Mamuzsich polgármester és a kath. papság.** A kerületi kath. lelkesi kar bejelentette polgármesterünknek, hogy e héten tisztelegni óhajt nála, miután tántoríthatlan ragaszkodásának és szeretetének akar kifejezést adni azzal a piszkos támadásokkal szemben, amely legutóbb polgármesterünk személyét érte. A polgármester kijelentette, hogy a kath. papság küldöttségét szívesen fogadja.

— **Szabadka város a király előtt.** Megírtuk már, hogy Pécs város meghívta Szabadka város közönségét Ő Felségének ott időzése alkalmából. A tisztelgő küldöttség tagjai lesznek Schmausz Endre főispán vezetése alatt: Mamuzsich Lázár polgármester, ifj. Vojnick Sándor és Vermes Béla orsz.-gyűlési képviselők, Farkas Zsigmond, Regényi Lajos, Gabrics Alajos és Deák István városi képviselők, Szalay Mátyás főkapitány.

— **A bácsmezei főispánság.** A bácsmezei főispáni állás még most is üres és üres marad a választások utánig, mert mint biztos forrásból értesülünk Kardosy, mint kormányzó alispán működik az új országgyűlés megnyitásáig, amikor majd Bácsország megkapja új főispánját.

— **Zárdasztentelés Ő-Kanizsán.** Szép és lélekemelő ünnep van ma Ő-Kanizsán. A „Haynald-leánynevelő intézet” díszes palotáját avatják fel nagy ünnepségek keretében. A felszentelést Majoros János cz. püspök fogja elvégezni, a kit erre a napra díszes fogadta-

tással várnak, melynek elvégezte után Csuka Bella urhölgy, Csuka Sándor ó kanizsai mérnök művelt lelkű leánya egy ó-kanizsai szerzőnek alkalmi ódját fogja elszavalni. — A Miasszonyunkról nevezett iskolának, a kire az intézet vezetése bízva van, már beköltöztek a rendkívül díszes és tágas csarnokba.

— **Fáklyásmenet Mukits Simonnak.** A II. választó kerület függetlenségi Kossuth-párti polgárai tegnapelőtt tartott gyűlésén Mukits Simont kiáltották ki képviselőjelöltjükül Vermes Béla ellenében. Ez alkalmával Gálffy György értekezleti elnök aláírásával üdvözlő táviratot küldtek Kossuth Ferencnek. — Mukits a jelöltséget elfogadta. Tiszteletére f. hó 14-én este hívei fáklyásmenetet rendeznek.

— **Az elemi iskolai beiratkozások.** Említve volt lapunkban, hogy a helybeli községi iskolaszék intézkedése folytán a most folyó tanévbe a beiratkozások a városi iskolákban szeptember hó 2, 3, 4, 5 és 6-ik napjain fognak eszközöltetni. A felügyelő-igazgató részéről tett czél szerű és eszélyes előintézkedések folytán a beiratások eredménye a múlt évekhez képest valóban meglepő. Mezőnerics Ferencz felügyelő-igazgató az iskolai nyilvántartást helyes alapokra fektette. A multban ugyszólván alig volt a beiskoláztatás körül valamelyes nyilvántartás. És ami volt is, az határos az igazgatatlansággal. Nevezetesen a multban az összeirt tankötelesek beiskoláztatása körül semminemű ellenőrzés sem gyakoroltatott, miglen a tényleg beirt gyermekek elég szigoruan tartattak nyilván. Röviden szólva, senki sem törődött azzal, hogy a tanköteleseül felvett gyermek beiratkozott-e tényleg; hanem csak a beiratkozottak mulasztásai voltak nyilvántartva. E visszasság eredményezte azt, hogy sok szülő nem is merte gyermekeit beírni, mert tartania kellett a büntetéstől, ha gyermekét pontosan nem járatta iskolába; míg ha be nem írta nyugton lehet, senki sem keresi. Nagy baj volt az is, hogy a beiratások igen szorványosan történtek, míg jelenleg meg van szabva az általános beiratási időszak, melynek leteltével a szülők irásbelileg megintve lesznek s az intés sikertelensége eselen fokozatosan büntelve, a míg csak gyermekeiket be nem írják. A helyesen intézkedő felügyelő-igazgató érdeme, hogy a folyó tanévben a kiszabott 5 nap alatt annyi gyermek iratkozott be, mint a multban a tanév egész első két hónapja alatt. Különböen az alábbi számok is mutatják, hogy jelenleg szept. 6-ig bezárólag annyi a beiratkozottak létszáma, mint a multban volt körülbelül novemberben. Itt közöljük kerületenki a beiratások eredményét:

I. igazgató-tanítói kerületben (vörös-ökör) beiratott szept. 6-ig — — — — — 632
II. ig.-tanítói kerületben (kakas-isk.) — — — 803
III. „ „ „ (Szt.-György) 344
IV. „ „ „ (Szent-Rókus és mlaka) — 373
V. „ „ „ (galambiskola és a Piukovics-féle) 194
VI. „ „ „ (bajai uti) — 200
VII. „ „ „ (sömleki) — 122
VIII. „ „ „ (szerbportabeli és a homoki) 183
Összesen — 2851

Ezek beszélő számok, melyek örvendetesen tanuskodnak mindinkább fejlődő tanügyi viszonyainkról, nekülönben arról tesznek bizonyosságot, hogy népiskolánk sorsa avatott és rátermett szakemberre van bízva.

— **Halálozások.** Winkler Alajos, a palissi kisvendéglő bérlője folyó évi szeptember hó 6-án hosszas szenvedés után élte 40-ik évében elhunyt. Temetése ma délután fél 4 órakor ment végbe nagy részvét mellett. — Kollár Istvánné szül. Grünfelder Erzsébet szeptember 6-án életének 41-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor volt.

— **Halálos szerencsétlenség.** Mátics Rádó kelebiai szerb tanító burgonya-vermet ásott tegnap délután egy munkásával. Asás közben a föld ledől és a tanítót eltemette. A szerencsétlenség alkalmával senki sem volt jelen s így történetet, hogy Mátics a veremben lelta halálát. Szomszédja dr. Rádics orvos értesült először a szerencsétlenségről, de már késő volt. Mátics nagyszámu családot hagyott maga után.

— **Beiratkozások a főgymnaslumba.** A beiratkozások befejeződtek, összesen 580 tanuló vétetett fel a nyolcz osztályba. A tanulók száma 28-csal több, mint tavaly volt.

— **Halál az utcán.** Sárcevic Pál III. kör 54. szám alatti lakos egy ismerősével beszélgetett tegnap délelőtt Péter-utca 22. sz. ház előtt. Beszélgetés közben összeesett és a helyszínen meghalt. Az előhívott mentők a bajai temető bonczházába vitték. A meg-ejtett rendőri bonczolás alkalmával konstataálták, hogy szívzélhűdés ölte meg.

— **Szólólópás.** Vermes Gábor szőlősből Bata Mihály mintegy 40 kiló szőlőt ellopott és a piacon eladta. A rendőrség elfogta a tolvajt.

— **A szennyírat.** Nem lehet más nevet adni annak az ocsmány összefüzdött papirosnak mely Szabadka város polgármesteréről és több tisztviselőjéről íródott. Csak a szerző nevét kell elolvasni és azonnal tisztába lehet mindenki a pamlett tartalmáról. Véténénk a jó izlés ellen, ha az abban foglaltakkal különkülön foglalkoznánk. Ezuttal azonban csak azt regisztráljuk, hogy a szennyíratban meg-rágalmazott és galád módon megtámadott polgármester és tisztviselők a szerzők ellen sajtóperit indítottak és az igazságügyminiszter utján más törvényeseket kérnek delegáltatni miután a szegedi sajtóbírótság már több ízben elfogultan intézkedett a szabadkai városi tisztviselők sajtóperiben.

— **Havi kimutatás 1901. évi augusztus hó-ról.** A mentő osztály a lefolyt hóban igénybe vétetett a következő eseteknél u. m. Sebzés sérülés 36, belsőbajok 12, betegeknek a kórházba szállítása 31, elmebeteg szállítás 3, öngyilkosság, öngyilkossági kísérlet 6, tűzhöz kivonulás 1, hullaszállítás 16, egyéb esetek, összesen 106, esetben. A folyó évben 500 esetben, 1896. év szeptember hó 12-től pedig, a mai napig összesen 2513 esetben működünk A fertőtlenítőkhöz ellenőrzés végett e hó folyamán bejelentetett: Roncsolótöröklob 2 esetben. vörheny 4 ezek közül fertőtlenítés eszközöltetett 4 esetben, Kanyaró 8 esetben ezek közül fertőtlenítés eszközöltetett 3, Hökhurut 8, Hólyagos himlő —, Hagymáz 1, ezek közül fertőtlenítés eszközöltetett 1, esetben, Vérhas —, Gyermekegy láz —, fülömirigylob —, ezek közül fertőtlenítés eszközöltetett — esetben, tüdőgümökor —, Orbáncz —, összesen 18, ezek közül fertőtlenítés eszközöltetett 18 esetben. A fertőtlenítőkhöz az év folyamán bejelentetett 70 fertőző betegségben szenvedő egyén.

— **Óriási baraczkok.** Sebestyén Mátyás 8-ik kőri lakos-, hullási képviselőnek Kelebiai

70 kapa szőlője van, ahol narancs-nagyságu baracczok teremnek. Szerkesztőségünkben is bemutatott egy ily kiváló baracc-példányt.

— **Betegek tápláléka.** Azon idők, amelyekben a betegségeket helytelen és hiányos módra kezelték, a mikor még azt hitték, hogy a betegnek csak levest szabad nyújtani, hála Istennek, elmúltak. A modern anyagcsere tudomány oda hatott, hogy mindazon betegségek folyamatánál, melyek erővesztéssel járnak, a főfeladat a testet súlyában megtartani és odahatni, hogy a test anyagának vesztesége lehetőleg teljesen pótolassék. Ez csak könnyen emészthető és lehetőleg fehérnyetartalmu táplálékokkal érhető el, a mi ideális módon a Somatosóban foglaltatik. Czélja tápláló anyagokat gyöngye gyomor utján is a szervezetbe juttatni. Kiváló mértékben fokozza az étvágyat és azon előnyvel bír, hogy könnyen oldódó, íz és szagtól ment, a miért a betegnek tudtán kívül is nyújtható.

— **Vetőmagvak hamisítása.** Budapestről jelenti tudósítónk, hogy Budapest főváros közigazgatási bizottsága a napokban tartott ülésén Deutsch Gyula budapesti nagykereskedő hamisítási ügyével foglalkozott. Deutsch hangzatos ígéretekkel sózta a vidéki gazdaközönség nyakába a különböző gazdasági vetőmagvakat, melyek a legtöbb esetben silányak illetve ügyes hamisítások voltak és természetesen az a gazda, aki az ő magvaiból vásárolt és azt vette el — érzékenyen károsodott. Leginkább a lóhere magokkal manipulált, mert ez az üzlet nagyon jövedelmező volt. A magyar lóhere mag csiraképesége ugyanis több mint 90%, — ő pedig a kitünő magyar lóheremagot olyan silány amerikai maggal keverte, amelynek a csiraképesége csak 6%-ot tesz ki. Az elvetelt magot már nem lehet megvizsgálni és így hiába panaszkodott a gazdaközönség — Deutsch Gyulára nem volt rábizonyítható büntetés manipulációja. Az idén kora tavasszal azután váratlanul vizsgálatot tartottak Deutsch Gyulánál, amelynek során konstatálták, hogy 32 zsák amerikai magot pár nap alatt megrendelőinek szétküldött és azokból az üzletében és a közraktárakban nagymennyiségű ilyen magot találtak. A hamis lóhere magot elkobozták és a vizsgálatot ellene megindították. A közigazgatási bizottság Deutsch Gyulát — tekintve, hogy a magyar magkereskedelem jóhírnevének a külföld és a vidéki gazdaközönség előtt való megrontására törekedett, — hogy a vidéki gazdáknak a hamisítással érzékeny károkat okozott és végül, hogy vetőmaghamisításért egy ízben már büntetve is volt — **15 napi elzárásra, 800 korona pénzbüntetésre** és a költségek fizetésére ítélte. — Ebből az esetből is láthatja a gazdaközönség, hogy mennyire óvatosságnak kell lennie a vetőmag vásárlásánál, mert lelketlen kereskedők érzékenyen megkárosíthatják, — és éppen ezt elkerülendő, feltétlenül szükségük van a gazdáknak arra, hogy teljesen megbízható magkereskedőnél szerezzék be szükségletüket. Ez az eset kell, hogy óvatosságra intse a gazdákat.

— **Zrinyi Miklós egy levele.** Van az Országos Levéltárban egy roppant érdekes másolata Zrinyi Miklós egy roppant érdekes Csáktornya-ról 1566. április 19-én három hónappal Szigetvár meggyűlése előtt írt Nádasdy Tamásnéhoz, tőle segítséget kérni. A levél egész terjedelmében így hangzik: A latin szöveg fordítása. „Nemzetes és nagyságos,

különösen tisztelt urasszonyom. Üdvözlőlk és ajáljuk szolgálatunkat. Mivel hogy nem homályos, hogy igen undok ellenségünk, a török császár, roppant hatalommal elő gyász-baborult haza maradványainak elpusztítására, és teljes megsemitésére és hogy az első sorban Szigetvárat, mely annyi tartományának védőbástyája, fogja ostromolni hogy onnét tovább haladjon, nyilvánvaló szükség, hogy ez anynyira fontos helyre gondolja legyen mindenkinek, kinek java vagy veszedelme e helytől függ. És bár kegyelmes urunk, Károly főherczeg ő fejedelmi felesége, római császár és király ő felségének távollétében azon vár megmaradása véget erősítéséről, még szükséges dolgokról és katonákról kegyesen fog gondoskodni. Mégis mivel azt hiszszük, hogy a török császár személye és annak roppant hatalma ellen jóval több katonára lesz szükség, mint egy basának ostroma ellen: azért, ha N. és N. urasszonyomnak kedves édes hazánk, ha a maga, gyermekei, testvérei, barátai és próbált szolgálói jövendő megmaradását óhajja: igen sürgősen kérjük és tisztünk kötelességénél fogva ünnepélyesen felszólítjuk küldjön saját költségére, négy hónapi ellátással személyünk mellé belátása szerint néhány puskás gyalogost és velők egy két tisztet, nem annyi személyünk kedvéért, mint a keresztény köztársaság további megmaradása és az azon hely és más tartományok várható veszélyének elhárítása végett Szigetvárra. Elszántuk magunkat arra, hogy Isten nevében ott bezárkózzunk, azt óhajva, hogy elsősorban a jó Isten, aztán ő császári és királyi felségét, a keresztény köztársaságot és ez az édes, végső nyomoruságra jutott hazát szolgáljuk, hiven, rendületlenül, vidáman, vérünk ontásával, fejük vesztével is (ha a sors akarja.) Reméljük, hogy N. és N. urasszonyom megtenné ezt csupán személyünk iránt való tekintetből és barátságból még akkor is hogyha sem java, sem veszedelme nem függene Szigetvől. Isten tartsa meg sokáig egészségben, boldogságban. Várjuk óhajtott tudósítást és ajáljuk kész szolgálatunkat Kelt csáktornyai városunkban, 1566. április 19 én. Miklós, Zrinyi örökös grófja.“ E levelet most facsimiliban közli a Nagy Képes Világtörténet 132. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Hencik, egyetemi tanár. Egy egy kötet ára díszes felbőktetésben 16 korona: füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál Révai Testvérek Irod. Rt. Budapest, VIII., Üllői-út 18.sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

— **Hol vegyünk cserépkályhát?** Ott, ahol a legjobbat, legszobott és mégis a legolcsóbbat lehet kapni! Nincs az a külföldi cég, amelynél szebb és jobb cserépkályhát lehet kapni, mint Szabadkán **Dániel József** kályhagyárában. Hazai iparosainkat kötelességünk pártolni, különösen akkor, ha versenyképesek és hogy **Dániel József** cserépkályhái minden kritkán felül állanak, arról mindenki meggyőződhetik.

— **Mi szükséges minden hölgynek?** Széptisztta, üde arcbőr. Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész világon ismert és kedvelt Földes-féle Margit-krém, használata által érhető el. E törvényesen védett arckozmés sem higanyt, sem olmot nem tartalmaz a szepit, májfolót, pattanást és az arcz mindennemű tisztállanságát pár nap alatt el-távolítja, a ránczokat kisimítja és az arcznak finom, fiatal rózsás színt ad. Nagy tégely 2

kis tégely 1 korona. Kapható a készítőnél Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerésznél.

Pálinka főzőknek
száraz tűzifa
cséplőszén
czement
 kapható
Braun Herman fia
 szállító, a huszár lovarda mellett.
 — Telephon 122. sz. —

Zuglói kirándulás.

Mamuzsich Ágó levele egy újdonsült Kossuth-párti elvbarátjához.

Budapest-Zugló, 1901. szept. 5.

Drága Barátom!

Éppen most keltünk fel a lukullusi lakomától, amelyet a mi barátunk Schwarcz alias Szilágyi Gyula a mi tiszteletünkre a saját pénzünkkel rendezett.

Barátom! Mondhatom, hogy kitünő ember ez a mi barátunk. — De halljad csak az egész kirándulást és alkoss fogalmat magadnak a nagyszerűségéről, ha tudsz.

4-én reggel én, a főkertész és szerkesztő Máté barátom, meg a Lúka barátom, meg egy láda bűnkronika a ti polgármestertekről barátom; elindultunk Budapestre.

A Ferencvárosig semmi nevezetes dolgot nem látunk, itt azonban előbünk tárult a szerlés vásár, vissza tekintve száz meg száz vaskocsit láttunk. A kalauz felvilágosított bennünket arról, hogy ezek a Cséri szemétkocsijai.

Nem mondtam, de gondoltam magamban: miink a ládánkban több szemetet hoztunk fel Pestre, mint amennyit Cséri az ő száz meg száz kocsiján ki tud hordani Budapestre.

A pályaudvarban olvastam: óvakodjunk a zsebtolvajoktól! Megtapogattam a zsebemet, mert tudod nálam volt a pénz a barátunk részére.

Barátom! Mennyi alak van ezen a Budapestben, egyszer csak előtűnk áll a Szilágyi. Megesőköltük egymást és mentünk vele a Zuglóba. — Az uton találkoztunk barátom a Novák cementessel.

Együtt mentünk hát a Zuglóba.

Barátom! Milyen szép ez a Zugló. Egy szépséges palotába vezetett bennünket a barátunk; ott lakik. Szép két behutorozott szobát láttunk. — Tele a leghiresebb alakok arcképeivel. Csak azt nem értem, hogy miért volt az arcképek mellén szám.

Az ételeket barátom a Szilágyi elnevezte: Lázólevesnek, polgármesterszósznak, Szigeti-paprikásnak s így tovább.

Az ebéd után a Máté, a Luka, meg a Novák elmentek megnézni a várost, én visszavonultam a Szilágyival a belső termekbe, ott sokáig alkudoztunk. Tudod barátom az egész várost megakartam venni, én csak a toronyját adtam el neki. Nem árulhatom el, hogy mennyibe alkudtunk meg, csak azt mondom meg neked, mint jó barátomnak, hogy én fizettem neki.

Te ezt persze nem érted.

No de majd meg fogod érteni. Egyszer huszonnégy óra múlva vége lesz a Lázó hatalmának. Beszéljétek meg mig haza érek, hogy ki legyen a Lázó u óda, mert hamarosan meg lesz a nagy sóprés. Én azt gondolnám barátom, hogy én vőnek a legjobban oda való a polgármesteri székbe, de te is tudod, hát minék mondjam. Hanem a kasztri állást már odaigériük Szilágyinak. Gazdasági tanácsnok a Rutkai Máté barátunk lesz. A többi állásokat osszátok szét magatok közt. Igaz, a hatikrára a Lúka fog vigyázni.

Holnap jövőnk. Zbogom. Pozgravi kótkutyé.

A te barátod

Agó.

U. i. Mat elfelejtettem, hogy a bűnkrónikát mind szét osztottuk. Ettől hát megkönnyebbültünk. — Azt is megmondhatod, hogy a Polónyi nem mondhatta ránk, hogy „fraterek“, mert nem is beszéltünk a Széll miniszterelnökkel.

Zbogom.

Fenti.

SZÍNHÁZ.

Színészeink Baján.

Csütörtökön a „Napfogyatkozás“ cz. eredeti operett exotikus, fűbessző muzsikája gyönyörködtette a közepes számu közönséget, mely a tréfás jelenetekben bővelkedő bohóságot élénk tetszéssel fogadta. Azrát Szógyi énekelte és dicséretére legyen mondva, valósággal brillírozott a felső régiókban is könnyedén szárnyaló hangjával, különösen a lica kuplékban és a secessió s nótában. Csupán játéka nélkülözle a közvetlenséget. Nem tudja a forróbb érzelmeket erősebb kitörésre hozni, mindvégig csak hideg maradt. Annál élénkebb hatást gyakorolt Edvard szerepében Sz. Kállay Jolán, aki a tengerész hadnagyocskát sneidigan reprezentálta, énekszámait ügyesen dalolta amiért is lépten nyomon elismeréssel találkozott. Rátkaynak (Csalavalaháj) Feren-czynek (Dümbörgin) Szigethynek (Kinkan) tág terük nyílt mókák és rögtönzések sikerdus érvén esítésére, mig Baróthy, Mihályi Julia kis szerepöket is genialitással tudták megjátszani. A magyar lányok belépőjét Simon Mariska, Fereuczyne, Kendi Piroska, Ujfaluusi Izabella meglepően egyöntetű tánczokkal tették élvezetessé, a Wik-wak tánczot pedig Kovács, Ujvári, Koncz és Torkos oly zajos hatással lejtették, hogy kénytelenek voltak megismételni. A kitűnő rendezés és fényes kiállítás az igazgató körültekintő gondosságát dicsérik.

Pénteken az „Aranylakodalom“ zsuffolt ház előtt került színre. Tarján Irma (Koltayné) pompás alakításával csak megerősítette az ő művészeite iránt táplált rokonszenvünket, mig Szabó (Koltay) hősiés, elszánt játékával kivított ki magának méltó elismerést. Fereuczyról csak azt mondhatjuk a mit eddig. Krausz bácsijával olyan kabinetalakítást nyújtott, aminőt vidéki színpadon keveset láthatunk. Osztotlak vele a sikerben Rátkay (Mikulák), Szigethy (Lubomirszky) L. Mihályfi Julia (Emerenczia) Baróthy (Kussuth) kissé kimerülten játszott, ugy látszik a minden-napi föllépés fárasztotta ki ezt a nagyon is igénybe vett derék színészt. Szógyi és Ger-laki énekszámait nagyon tetszettek, mig Kovács (Csárdás gazda) ügyes játékával Hajnal (Vidám) szép szavalatával kellett figyel-met. A kiállítás minden részl tében gondos és meglepő.

dr. sz. v.

Nyilttér.)*

Borivóknak, kik a bort sápanyuivással sze-retik vegyítel, mindenk előtt *

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legfőbb öngyógyos
SÁPANYU-KUT

Ján ható. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak elette kellemes, lügerlő mellékzét ad, amékkül hogy a fokotára festené.

* E rovat alattakért nem vállal felelősséget a Szerk

A szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

BRAUN HENRIK.

Dr. Farkas Gyuláné

Felsőbb Leánynevelő Intézete és Internátusa

Budapest, IV. Fereucz József-rakpart, 7. sz.

Magasabb tanfolyam a polg. vagy felsőbb leányiskola tananyagát már elvégzett leányok részére. Magyar, német, francia, angol irodalom, aesthetika, műtörténet, neveléstan, történelem, természet-tudományok stb. Kiváló tan-erök. Előkeltő színvonal. Kezd. szept. 5-én.

Felvételek beutakók, félbenlakók és bejárók. Teljes ellátást, ismétlő órákat zene és nyelv-tanítást oly leányok is nyerhetnek, kik más tanintézetet látogatnak, valamint magántanulók.

Beiratás naponta d. u. 3-4-ig. Felvilágosítással levélileg is szívesen szolgálunk.

Pályázat.

A szabadkai takarékpénztár és népbank az általa alapított »szabadkai takarékpénztár és népbank ösztöndíja« címet viselő ösztöndíjnak a gazdasági intézetbe vagy földmives iskolába járó tanulókat illető részére ezennel pályázatot hirdet.

Az 250 korona ösztöndíjra pályázhatnak azon szabadkai születési szegénysorsú tanulók, a kik valamely gazdasági akadémiának, gazdasági tanintézetnek, vagy földmives iskolának hallgatói avagy ilyenbe ezután lépni óhajtanak. Ezek kérvénye felszerelendő: 1) születési bizonyítvánnyal, 2) a szülőknek ugy magának a tanulónak, viszonyait igazoló bizonyítvánnyal, 3) az illető intézet bizonyítványaival, melynek eddig netán már hallgatója volt, avagy most már hallgatója, esetleg azon nyilatkozattal, hogy melyik intézetnek lesz hallgatója.

A kérvények f. évi október hó 1. napjáig a szabadkai takarékpénztár és népbank igazgatóságához címezve, alulírottá adandók be.

Az ösztöndíj három-három (3) havonként utolagosan fizetetik ki az illető intézet igazgató-ágának kezeihez a mennyiben az illető ösztöndíjnak kellő szorgalmát tanúsítja.

Szabadkán, 1901. szeptember hó 5-én.

Varga Ágoston

a szabadkai takarékp. és népbank igazg.

TŰZÁLLÓ Chamotte

cserép - kályhákat

modern színekben és formákban szállít

Dániel A. József

cserép-kályha készítő Szabadka.

Állandó minta-raktára:

Bathány-utca, Csajkás ház.

Javítások pontos kivitelben, jótállás mellett. Szolid munka, olcsó árak.

Gyár-telep: II-kör, 378 sz.

Auer-fény.

Auer-fény.

Telephon 16-54.

Értesítés!

Telephon 16-54.

Az Auer-féle izzótestek árait a mai naptól kezdve következőképen mérsékeljük:

A „C“ jelű Auer-féle izzótest ára . . . . . 1 korona — fillér.

Az „N“ jelű Auer-féle izzótest ára . . . . . „ 80 „

A légszuszfogyasztóknak, kik azt óhajtják, hogy Auer-lámpáik teljesen kifogástalanul működjenek, a következőket ajánljuk szives figyelmükbe.

Ha az izzótestek fényereje csökken, ha azok hamar tönkremennek, avagy ha a hengerek gyakrabban repednek rendszerint a lámpák hiányos kezelésben rejlik a hiba melynek csakis a szakavatott kezelés által lehet elejét venni.

Kérjük ennélfogva, hogy bármely előforduló hiányt vagy panaszt tudomásunkra hozni sziveskedjék, hogy szakavatott közegeink utján a bajok orvoslásáról gondoskodhassunk.

Ily esetekben munkadíjat nem számítunk.

Kívánatra az izzótesteket minden áremelés nélkül házhoz is szállítjuk és a fogyasztóknál levő Auer-koronákat izzótestek vételénél, cserében vissza is vesszük a nélkül, hogy az időről időre minden esetre szükséges javítások költségeit felszámítanánk.

Budapesten, 1901. évi augusztus hó 31-én.

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság

Welsbachi dr. Auer Károly szabadalma.

Budapesten, VI., Váci-körut 3. szám.

Auer-fény.

Auer-fény.

Én
Fischer Henrik

Kárpitos, díszítő, első szabadkai kiválgtatási vállalkozó a kölcsönös Kaszinó (Gombkötő) utca 92. sz. özv. Bilitzkyne házában.

Értesitem a nagyérdemű közönséget és az egyleteket, hogy Püdlér Dániel táncmesterrel és Püdlér B.-vel **soha semmiféle üzleti összekötötésben nem voltam és jelenleg sem vagyok és nevemet az üzlet vállalatnál nem használhatja**

Egyben értesitem a nagyérdemű közönséget és az egyleteket, elnökségét, hogy elvállalok ezental is kivlglgtást, bármilyen alkalomakkor díszítést és bálakra, lakadalmakra, házmulasagokra; estélyekre kikölesbuzók zászlókat, czimereket, lampionokat, fákgyákat és minden a díszítéshez szükséges tárgyakat.

A közleg képviselőválasztásokra szükséges minden nagyságu zászlók és jelvények készítését elvállalám igen jutányos árban.

Átköltözésnél butorcsomagolást valamint **kárpitos munkát javításra** is elfogadok a legolcsobb árban úgy **helyben** mint **vidéken**.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Figyelem!

Az angol-bur háboru kiöresével a transzvái gyémánt bányák brilláns kivitelét beszüntették, minéltojva ennek értéke roppant magasra emelkedett. Most, hogy a háboru befejezést nyer, a kivitel megkezdődik és a brilláns áru értéke nagyon csökkeni fog.

A kinek eladó brilláns kövekkel kirakott ékszerei vagy zalogezöldülai vannak, szokat a legmagasabb árban vásárolom.

Mayerhof F.

Szabadka, Kossuth-u. a Nemzeti-szallóval szemben.

Jencs-féle
Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőratka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösséget. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.**
A hozzávaló **Narancsvirág** I. omdre doboza **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos
„Szt. János“ gyógszertárban
Budapest, II., Széna-tér.
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor“ gyógszertára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

1792/1901. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíró-ság Sp. V. 118/3 számú végzése által özv. Popovics Simonné szabadkai lakos javára Krúyászki Szvetozár és neje szabadkai lakók ellen 1550 kor. — fill. tőke, ennek 1901. évi február hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 113 kor. 50 fill. perklőtség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felültojlat és 702 korona — fillerre becsült butorok és ruhaneműekből álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek az 1901. V. 1732/1. sz. kiküldést rendelő végzése folytán, a helyszínen vagyis Szabadkán I. k. Eötvös-u. 85. hsz. a leendő eszközöslésre 1901. szeptember hó 13-ik napjának d. e. 9¹/₂ órája határidőül kítuzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fog.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1901. szept. 3-án.

Bende, kir. bír. végr.

**Angol stilben készült
HÁLO SZOBA
és renesans stilben
Ebédlőszoba**

butor eladó

SEFCSITS LAJOS asztalosnál,
VI. k. Halasi-ut 203. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a helybeli nagyobb gazdák tehenészetéből első minőségű naponta friss tea vaját $\frac{1}{10}$ - $\frac{1}{8}$ - $\frac{1}{4}$ klg és nagyobb darabokban 2.80 fillér kilogrját nagyobb vételnél megfelelő árengedménnyel elárusítok.

Sztojkovits Döme.

Apró hirdetések.

Az apró hirdetések előre fizetendők. Minden apró hirdetés beiktatása legfőlebb 60 fillérbe kerül és 15 szó lehet, minden további szó 4 fillért vastagabb betűből 8 fillérbe kerül. Ertesítések a kiadóhivatal ad; ler ellert kérdésekhez válasza való helyez melétkendő.

Két butorozott utcai szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Olcsó ellátás!

Képezdei vagy polgár iskolai leány növendékek egy városi hivatalnok családnál, VI kór Halasi-ut 205 ház szám alatt jutányos feltételek mellett ellátásra elfogadtatnak. A növendékek részére kötön szobas szükség esetén zongora áll rendelkezésre. Értekezni lehet a fent érintet lakásban

Csösz részére

olcsó **puska** megvételre keresetik. Ertesítés a kiadóhivatalban

Zongorában

alapos oktatást ad csakis előkelő családnak, a legmagasabb fokig haladóknak, valamint felnőtteknek is, a legrovidebb idő alatt való elsajátítással, a budapesti „Országos nemzeti zenedé“t végzett egyén, lakásán vagy házon kívül is. Czim a kiadóhivatalban meg tudható.

Jó hórnevek irvendő fűszer üzletemet nagyobb váfalat miatt előnyö feltételek mellett á adom. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos: **Schvartz Ignác**, VI. kór 498. sz. szám ékszoávalszemb.

Öreg és fiatal embereknek ajánlatunk Dr. Müller orvosnak, díjazott és újabb sokszorított kiadásban megjelent folyóirata a **„megnyugtall ideg“** némi szorokiról, valamint annak a radikális gyógykezelésre vonatkozó oktatása is. Bemutató kiadásának boríték alatt 1 kor. 20 fillér felvelhelyekben **Curt Röber**, Brannschweig.

Eladó

özv. bajsai Vojnics Lucacsné szomszedságában 4 kapás szőlő. Bővebben értekezhetni Mára Terézia parki gyümölcs-áruval.

Eladói
az 1100thontú folyóiratok és folyóiratok 11. sz. 11. sz.

Hazai ipar.

EMKE padlómáz.

Magyar gyártmány.

Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyünk Berkes-féle EMKE padló mázot, s így elérjük, hogy kiünö legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló közművelőnk célzt szolgálunk, mert 5% az EMKE javára

a szobapadlók fényezésére kiválóan alkalmas, mert:

A Berkes-féle „Emke“ szobapadló fénymáz

rögtön szárad s így a fényezett szoba egy óra múlva már használatba vehető. szagtalan, tehát nem kell a kellemetlen Terpentin szagot napokig a szobákban tűni. mosható s szárazra törülve fénye még fokozottabb. víztől nem lesz foltos mint a többi lack. fényét a többi hasonló gyártmányok között legtovább tartja, tehát legtartósabb. füveg kegyességűvé válik s így legkevesebb kopik. szeszszel hígítható. kitűnően alkalmas konyhabutorok és más erős használatnak kitett tárgyak mázolására. a ragadós padlókat szárazzá teszi.

Gyártás és eladási hely: **BERKES BERTALAN Nagy-Várad.** Egyedüli eladási hely: **Schwimmer Róza** kereskedése, ezeltől: **Vasváry és Hoffmann.**

TROPON-SÜTEMÉNYEK
a legízletesebb és a legtáplálóbbak.
TROPON-CAKES(Biscuits)
igen jóízű teasütemény, nagy fehérúnya tartalmánál fogva nagyon tápláló.
TROPON-KÉTSZERSÜLT
táplálóbb a közönséges kétszersültnél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészséges és betegek számára.
TROPON-KARLSBADI-KÉTSZERSÜLT zsitivan és azért igen könnyen emészthető sütemény gyöngygyümölcs számára.
TROPON-DIABETIKUM KÉTSZERSÜLT elenyésző csemege liszt-tartalma nagy nagy fehérnyertartalma miatt a **csukorbeteg** legjobban tápláléka.
Minden gyógyszerháznál kapható.
Utbaigazítást ad: **Dr. RÖDER ÉS TÁRSA,**
Dr. LÁSZLÓ FRIGYES, osztr. magy. Tropon- és táplálék-gyárai
Budapest, VI., Gyári-u. 7. **Klosterneuburg—Bécs.**

6931. sz. 1901. tkv.
Árverési hirdetményi kivonat.
A szabadkai kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rescsik Ferencz végrehajthatónak Rescsik Gergely végrehajtható elleni 100 korona — fill. löke követelés s járuléka iránti végrehajthatási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbíró) területén levő Szabadka város belterületén fekvő szabadkai 7267 sz. betétben A I. 313 hr. 405 ö. i. sz. I-só körű lakház és hozzá tartozó 314 hrszámú 315 □-ól területű kertre, mint az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a értelmében egészben elárverezendő ingatlanra az erre c. 1 alatt a 9264/897. tkv. számú végzésével Oravec Erzsébet özv. Rescsik Jánosné javára bekezelettel özevegi haszonélvezeti jog érintetlen hagyása mellett az árverést 1802 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és, hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi szeptember hó 19-ik napján délelőtt 9 órakor a szabadkai kir. törvényszék mint tkvi. hatóság árverező szobájában (földszint 22 ajtó szám) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.
Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni; avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átsegállatni.
Szabadkán, 1901. évi június 20-án.
A kir. törv. mint tkvi hatóság.
Piry, kir. tsvzéki bíró.

PÁRATLAN! PÁRATLAN!
Össze nem tévesztendő komédiával!
Magyarországon először.
Villanyal hajtott és világított
Mozgó fényképek
(Cynematograf)
Látható: Petőfi-utca Csirke-piaczon.
Edison legújabb találmánya, mely rendkívül érdekességével az egész világot bámulatba ejtette.
Ezen világesoda New-York, Philadelphia, Páris, Berlin, Odessza, Szent-Pétervár, Budapest világvárosokon kívül kizárólag nálunk látható.
A mozgó fényképeket eredeti felvételben a legtökéletesebb és legfényesebb kiállítást mutatjuk be. Nem sajnálva sem költséget, sem fáradságot, hogy a n. é. közönséget kiváló szórakozásban részesítsük.
A képek, a világ legújabb eseményeit, fel-fűnést keltő újdonságait és vallásos képeket természetesen eredetiségükben és életl. ábrázolják.
Több mint 100 képen.
Kezdeté este 8 órakor.
Belépti piz: I. hely 40 fillér, II. hely 20 fillér, gyermekek felét fizetik.
Előadva: **Chambrée Jánostól.**
Számos látogatásért esedez
lisztelettel
Özv. Fáber Sándorné és Társa.

Szagtalan és azonnal száradó

Eredeti üvegekben korona 2.40
korona 1.60

A szoba azonnal használható; tartós, szagtalan.

Franz Christoph
padló-fénymazá

Jehetséges tesz, szobákat festeni anélkül, hogy azokat használaton kívül helyezné, mivel a keletlen szag, a lassú és nedves száradás, mely az olajfesték és olajmaz sajtja, elkerülhetővé válik. A használat oly egyszerű, hogy mindenki maga mázolhat. A padlózat nedvesen feltörülhető, anélkül, hogy a fényből veszítene. — Különböztessünk meg:
— **festett padló-fénymazát,** — sárga-barna és mahagoni-barna, mely mint az olajfesték takar és egyben fényt ad: tehát régi vagy új padlóra alkalmas. Minden foltot, korábbi mazát, stb. takar; és
— **tiszta fénymazát** (festetlen) — új padlókat és parquettákat, mely csak fényt ad. Nevezetesen parquettákat és már olaja bevont teljesen új padlókat, csak fényt kölcsönöz, a fa miniatéhat nem takarja.
Posta-csomag kb. 35 □ Mtr. (2 közép. szoba) frt. 5.90.
Minden városban, hol lerakatok vannak, rendelmenyek azoknak származandók át; minták és prospectus ingyen és bérmentve. Vételnél a czég és gyári bélyegzőre ügyelendő, mivel ezen usó. fenálló gyártmány, többszörösen utánozva 185hamisítva jóvalta rosszabb és sűrű, a czél-uz meg nem felelően, hozzátik áruba.
FRANZ CHRISTOPH
feltaláló és egyedüli gyárosa a valódi padló-fénymazának.
PRAG-K. BERLIN W.
Kapható:
Szabadkán, Schwimmer Róznál.

JÓ ÉS OLCÓ ÓRÁK!
8-évi jótállással privát vevőknek
KONRAD JÁNOS
órágyára, arany, ezüst és ékszer áru szállító-háza.
BRÜX (Csehország)
Jó nickel-rem.-óra . . . . . frt. 3.75
Valódi ezüst rem.-óra . . . . . frt. 5.80
Valódi ezüst lánc . . . . . frt. 1.20
Nickel ékszeres óra . . . . . frt. 1.95
Cégem a cs. és k. birodalmi cizmerrel van kitüntetve, számtalan arany ezüst kiállítási érem valamint ezeryi elismerő levél van birtokomba. képes árjegyzék ingyen és bérment.

Szobafestő,
mázoló,
aranyozó,
czimfestő
és minden e szakmába vágó munkát elfogad a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben, úgy helyben mint vidéken
Kladek Kázmér
Szabadkán, III. Bercsényi-u. 669/a. sz.
Gyors és pontos elkészítés!

Élvünk: kevés üzleti költség, locsó árak, nagy forgalom.

Kovács Zestvérek asztalos és kárpitos butorraktára
Szabadkán, VIII. kör Prokes-palota (vasutal szemben.)
ajánlja a legjobb minőségű butorait olcsó árak mellett. — **A tiszt. Clerus, hivatalnok, gazdák, jegyző és tanító urak részére előnyös fizetési feltételek** mellett árfelemlés nélkül.
Kivonat az árjegyzékből.
teljes hálószoba berendezés:

2 fényezett szekrény 1 ajtó faragvánnyal 32	2 fényezett szekrény 2 ajtó faragvánnyal 40	2 matt (6-ném.) szekr. 2 ajt. far. v. dobpark 45
2 " " ág magas 28	2 " " magas ág faragvánnyal 34	2 " " ág 34
1 " " mosdó 1 ajtó 12	1 " " mosdó 2 ajt. 16	2 " " éj. szekrény fek. márv. 82
2 " " éjjeli szekrény 13	2 " " éjjeli szekr. kövel 13	1 " " mosdó fek. márv. 26
tükör farag. me szett üv. 8	1 " " tükör metszett üv. 8	1 " " tükör 1/30 üveggel 12.50

Szi te 8 drb.-ból álló hálószoba dusan far. betétekkel fek. m. 150 far. betétekkel vörös m. Ia 170 és feljebb
1 faragott Credenz fekete márvány 52
1 " " fülkékkel fek. márvány 72
1 Credenz faragott fülkékkel 78
7 drb. bol álló szalon garnitúra szövetvel 75 fr.-tól feljebb
1 diván amerikai bíróval 12.50

1 diván szövetvel és diszítve . . . . . 15.—
1 " " félmagas hát és galériával . . . . . 20.—
1 " " szőnyeggel magas támlával 74 rugóval . . . . . 50.—
1 kihuzó asztal 2 betétiel 12.50
1 " " 4 " . . . . . 15.—
1 " " stb. . . . .

Raktáron tartunk: hajlított fa- és vasburorokat, sodrony és kárpitozott ágyceteket, matraztot, tükröt, képet, Consolokat s minden e szakba vágó árukat a legjuányosabb áráért.

Hazai gyártmány, három évi jótállás a minőségért!

Nyomatott Krantz és Fischer lap-udajdonosok könyvnyomdájában Szabadkán, (Bárány szálloda mellett.)